Rakousko-Uhersko bude nuceno brzy zanechati války

Diplomati očekávají, že největší spojenec opustí kaisera.

Washington, D. C., 5. října. — Zdejší diplomati mají za to, že Rakousko brzy musí se podvoliti volání po míru, leč by Německo učinilo něco, čím by tomu zabránilo. Vyklizení Albanie a ztráta námořní základny Drače měly v důsledku krisi, která otřásá duální monarchií. Císař Karel koná důležité konference se svým náčelníkem štábu, zahraničním ministrem Burianem a premiérem von Hussarkem. Jeho situace jest zoufalou, jak tomu nasvědčují všechny zprávy.

Čeští, jihoslovanští a polští poslanci v rakouské říšské radě žádají, aby vláda naznačila své stanovisko k ujařmeným národnostem. Tento požadavek postavil rakouskou vládu do povážlivého postavení. Má se za to, že Rakousko bude naléhati na nového německého kancléře, aby snažil se co nejdříve zakončiti válku, aby tak předešla vypuknutí revoluce v duální monarchii.

Polští poslanci dožadují se neodvislé a sjednocené Polsky, ve které by se nalézaly Poláky osazené kraje Německa, Ruska i Rakouska. Polští a čeští poslanci ostře napadají centrální mocnosti. Premier von Hussarek obvinil Čechy z velezrady.

Amsterodam, 5. října. — Německé časopisy věnují značnou pozornost politickým poměrům v Rakousku a Uhersku a prohlašují, že koaliční kabinet v obou zemích je zamýšlen. Dle prohlášení Weser Zeitungu, rakouští ministři jeví obavy, že střecha řítí se jim nad hlavami a proto jeví ochotu učiniti koncese různým stranám.

Praví se, že baron von Hussarek, rakouský premiér, má v úmyslu utvořiti koaliční kabinet a provésti reformy za účelem federalisace Rakouska, v čemž prý spatřuje jedinou možnou záchranu duální monarchie.

Telegramy z Vídně naznačují, že velkou sensaci vyvolala řeč českého poslance Staňka, který rozvinul před rakouskou říšskou radou československý program, načež ostře napadl Německo a Uhersko. Jeho řeč vyvolala bouři odporu mezi německými poslanci, kteří obvinili Staňka ze zrady a neloyálnosti.

Amsterodam, 5. října. — Prohlášení neodvislosti Čech bude brzy vydáno, dle sdělení budapešťského časopisu Azest. "Členové českého národního výboru neobávají se ani vězení ani smrti," praví časopis. "Všichni učinili svoje poslední vůle a urovnali svoje materielní záležitosti. Neodvislost Čech je téměř zajištěna. Všechny přípravy byly učiněny k prohlášení neodvislosti Čech. Všechna portfolia byla rozdělena a české peníze jsou již privátně v oběhu."

Rakousko nechce vydat jižní území

Amsterodam, 4. října. — Baron von Hussarek ve své řeči v rakouské poslanecké sněmovně v úterý po připuštění, že situace v důsledku vystoupení Bulharska z války je sice vážnou, nikoliv však kritickou, prohlásil, že teutonští spojenci učinili opatření k zlepšení situace. "Setkáváme se s úspěchem," pravil premier, "a dle zpráv z příslušných kruhu mohu prohlásiti, že učinili jsme všechno, co opravňuje nás, abychom chladně čelili novému vývoji věcí na Balkáně. Na této frontě naše vojska, stojící po boku vojsk německých, skvěle udržují naši neochvějnou alliance." Premier prohlásil, že Rakousko-Uhersko nemá v úmyslu ustoupiti od svého dobrého práva na Bosnu a Hercegovinu a že musí býti vedeno zákonnými přáními plemen, jichž tato otázka se týče a stejně také zájmy rakouskými. "Nikdo nemůže nás přinutiti, abychom vzdali se svého práva," prohlásil premier. "Mohlo by toho býti docíleno jedině vyjednáváním, v kterémžto případě bychom věděli, jak obhajovati svoje stanovisko.

SPOJENCI ROZLUŠTÍ OTÁZKU ÚPRAVY BALKÁNU

Spletitá tato otázka byla jednou z příčin světové války.

Washington, D. C., 6. října. — V důsledku kapitulace Bulharska a získání spojenci převahy na Balkáně, otázka úpravy Balkánu se vší určitostí luštěna bude na základě práva a spravedlnosti, aby odstraněny byly příčiny k budoucím válkám. Balkánský poloostrov obydlen je pěti plemeny: Slovany, Albánci, Řeky, Turky a Rumuny.

Slované na Balkáně tvoří jižní skupinu slovanského plemene a rozděleni jsou na Jihoslovany — Srby, Chorvaty a Slovince a Bulhary. O Bulharech činí se první zmínka v historii asi v roce 482 před Kristem, kdy žili na stepích severně od Černého moře. V šestém a sedmém století začali se stěhovati do východního Ruska a usadili se podél Dunaje. Bulhaři původní nebyli Slovany, ale smísili se do té míry s těmi, které si podrobili, že vyjímaje osobních jmen nezůstalo žádných stop původního bulharského jazyka.

Od devátého do čtrnáctého století, vyjímaje krátkou dobu řeckého panství, Bulharsko udržovalo si neodvislost. V roce 1393 Turci podrobili si zemi a Bulharsko bylo jedním z posledních balkánských států, jenž setřásl se sebe jařmo Cařihradu.

V roce 1870 zahájena byla řada povstání, z nichž některé měly náboženský podklad a tyto za pomoci Ruska vedly k neodvislosti. V roce 1878 knížectví bulharské bylo utvořeno, tvoříc severní část přítomného království s knížetem Alexandrem Battenberským jako panovníkem. V roce 1885 obyvatelstvo Rumelie, čili jižního Bulharska, prohlásilo jednotu s Bulharskem.

Přítomný panovník, jenž byl princem Ferdinandem Saxo-Koburským, byl zvolen bulharským panovníkem v roce 1886. Ku cti jeho budiž řečeno, že staral se svědomitě o hospodářský vývoj země. V roce 1908, použiv příležitosti revolucе v Bulharsku, prohlásil úplnou neodvislost Bulharska a východní Rumelie a sám prohlásil se za krále a cara.

Napotom dal podnět k utvoření balkánské ligy, sestávající z Bulharska, Srbska, Řecka a Černé Hory, jež podnikla společnou kampaň k zmocnění se dalších území, doposud úpících pod tureckým jařmem. Tato líga utvořena byla v roce 1911 a za nedlouho její armády tloukly na brány Cařihradu, což přimělo sultána k volání po míru, jenž uzavřen byl v Londýně dne 30. května, 1913.

Srbsko a Bulharsko dohodly se o rozdělení Macedonie mezi obě země, ale mírová konference utvořila neodvislou Albanii, což změnilo věci a odřízlo Srbsko od moře. Rozdělení kořisti svěřeno bylo ruskému caru, ale zatím co tento o něm uvažoval, Bulharsko bez výstrahy napadlo Srbsko a druhá balkánská válka byla v proudu. Řecko a Rumunsko připojily se k útoku na dřívějšího spojence.

Rakousko je obviňováno, že intrikami svými zavinilo druhou balkánskou válku, aby udržovalo Balkán v neklidu a mohlo tu prováděti svoji politiku. Bulhaři ale byli poraženi a mírová smlouva podepsána dne 10. srpna, 1913. — Když Rakousko napadlo Srbsko v roce 1914, Bulharsko čekalo na příhodný okamžik k vyřízení starého sporu. Ve chvíli, kdy Rakušané a Němci sesilili tlak na malé Srbsko, bulharské armády napadly chrabré srbské voje ze zadu a zavinili tak zničení nešťastné této země.

Američané v kapitolu Amurské oblasti

Vladivostok, 3. října. — Americká vojska spolupracovala se sbory japonskými při obsazování Blagověščensku, kapitolu Amurské provincie. Vojska spojenců vstoupila do města, jsouc v patách ustupujícím bolševikům. Eugene Regnault, francouzský komisař na spojenecké konferenci ve Vladivostoku, sem přijel. V řeči své k ruskému obyvatelstvu prohlásil, že Francie chce pomoci Československu a poskytnouti hospodářskou pomoc Rusku.

VLNA HRŮZY ZAPLAVUJE CELOU NEŠŤASTNOU RUS

Jak poměry v Rusku jsou líčeny v časopise Lokal Anzeiger.

Haag, 6. října. — Korrespondenti německých časopisů mohou lépe seznámiti svět s poměry zavládnuvšími v Rusku, ježto je jim dovoleno nejenom v Rusku se svobodně pohybovati, ale i svým časopisům svobodně psáti. Z toho důvodu jejich líčení odpovídají pravdě. Berlínský Lokal Anzeiger přináší od svého korrespondenta z Moskvy vylíčení současných ruských poměrů. Korrespondent rozvinuje před čtenáře černý obraz a je možné, že i ledacos zatajuje. Korrespondent tento mezi jiným píše:

Člověku se těžce dýše v Rusku. Rudá vlna krve šíří se z Moskvy přes celou říši. Otravuje vzduch a hrozí všeobecným zadušením. Skuteční bolševičtí vůdci prohlašují, že rudá hrůza čistí ovzduší jako bouřka a že sovětská republika, až bouře se přežene, zůstane tu, mocná, silná a mírumilovná. Varují před přecitlivělostí, prohlašujíce, že těch několik tisíc lidí, kteří jsou nyní stříleni a popravováni, nemůže býti ani přirovnáno s milliony těch, kteří jsou bezohledně obětováni kapitalistickému Molochu. Zde ale není žádné války. Zde je chladnokrevné vraždění bezbranných osob, spojené s hrůzou nočních porav, prováděných s největší brutalitou. Zde není válka, nýbrž jednoduché vraždění.

Francouzská revoluce byla provázena mnohými hrůzami, nicméně během dlouhé francouzské revoluce nebylo tak mnoho "aristokratů" popraveno jako během posledního měsíce v Rusku. Ve Francii dostalo se obviněným aspoň nějakého soudu, ale zde je jenom mimořádná komise s odbočkami a pododbočkami v provinciích, která má v rukou právomoc života a smrti. Tato komise neobtěžuje se s vybíráním a odpřisáhnutím poroten, nýbrž uchyluje se k popravám, kdykoliv je jí líbo.

Poslední rozkaz o použití hrůzy proti otevřeným i tajným odpůrcům sovětské republiky, rozkaz o zmocnění se rukojmích z řad měšťáctva a zastřeliti je, jakmile hrozí výtržnost, překonává v brutálnosti všechno, co až doposud bylo známo. Jak hrozil by se svět, kdyby vláda bývalého cara nařídila zatčení sociálních demokratů, dělníků a studentů, aby byli pověšeni, jakmile vypukne stávka anebo učiněn bude pokus o usmrcení některého úředníka?

Telegramy z provincií oznamují, že krvavý výnos je prováděn téměř všude. Nižní Novgorod se chvěje. V Tula rozkaz je prováděn do poslední písmeny. Mezi posledními oběťmi nalézají se bývalí carovi ministři, Čeglovitov, Chvostov, Maklakov, Protopopov a mnozí jiní, z nichž všichni hráli důležitou rolli v nedávné historii Ruska.

Během posledních několika dní bylo nařízeno, aby předvedeni byli před soudy a odhalili lidu tajnosti carské vlády. Pak vytaženi byli ze svých žalářních cel, aniž by jim byla poskytnuta příležitost připraviti se na smrt. Byli vzati do parku Petrovského a zde zastřeleni lotyšskými námořníky. Podrobnosti těchto poprav ve velkém jsou udržovány v tajnosti. Praví se, že na náměstí, skvěle ozářeném obloukovými lampami, četa sovětských vojáků je udržována stále v pohotovosti, aby odpravila oběti, dopravené sem z vězení. Není žádného mařeni času a žádného slitování. Praví se, že téměř všichni vědí, jak zemříti mužsky a zdržují se zbytečných lamentací.

V provinciích i ženy byly stříleny jako rukojmí. Arcikněz Storgov, jakkoliv raněn, zvedl ruku, aby požehnal těm, kdož jej popravili, než vydechl duši. U mnohých sovětských vojáků je touha po krvi takovou, že provádění poprav stalo se pro ně zvykem. Dobrovolně hlásí se k těmto službám. Příbuzní těchto popravovaných mužů zřídka zví o dni popravy. Tato hrůzovláda jeví účinky. Každý se chvěje, nicméně zůstává tich. Veřejné mínění bylo tak potlačeno a obyvatelstvo tak zastrašeno, že by bylo možno popraviti celou Moskvu, aniž by došlo k povstání.

Korrespodent připojuje, že není známek, dle kterých dalo by se souditi, že moc bolševiků slábne, nicméně nemyslí, že na počtu přívržencu bolševiků přibylo posledními krvavými výnosy.

Španělská chřipka řádí ve všech velkých městech

New York, N. Y., 6. října. — Španělská chřipka řádí nejenom ve vojenských táborech, ale i ve velkých městech, hlavně na východě. Odhaduje se, že na 175,000 lidí onemocnělo touto chorobou. Počet nemocných stále roste. V posledních dvaceti čtyřech hodinách oznámeno bylo 12,975 nových případů onemocnění mezi vojíny. Chřipka hlavně řádí v novoanglických státech a také v částech Pennsylvanie, Maine, Delaware, Virginie a Alabamy. Z tábora Funston, Kans., oznámeno bylo největší zvýšení onemocnělých chřipkou. Celkem až doposud oznámeno bylo 105,000 případů v armádních táborech. Od 16. září vyskytlo se ve vojenských táborech 8,575 případů zánětu plic, z nichž 2,479 skončilo smrtí. V táboru Devens, Mass., vyskytlo se 12,825 případů s 693 úmrtími. V New Yorku onemocnělo španělskou chřipkou dosud 6,000 lidí. Boston je nejvíce postižen ze všech novoanglických měst. Zde je 30,000 případů a až doposud bylo tu 1,912 úmrtí.

Čechové dobyli poznovu města Kazaně

Stockholm, 6. října. — Petrohradské depeše ze dne 30. září, uveřejněné v časopise Social Demokraten, oznamují, že Čechoslováci znovu zmocnili se města Kazaně, které bolševici před nějakou dobou jim vyrvali. Zprávy tyto současně naznačují, že lotyšská vojska opouštějí bolševiky. Tato lotyšská vojska byla poslední organisovanou vojenskou silou, již bolševici měli. Bylo jich asi 17,000, z nichž asi 10,000 bylo udržováno v okolí Moskvy k ochraně bolševických vůdců. Od zahájení českého hnutí v Povolží Lotyši odpírali tu bojovati, poněvadž nepovažovali Čechy za nepřátele a mimo to stavěli se proti bolševickému způsobu válčení, který pro ně bolševičtí vůdci vyznačili.

Spojenci potáhnou na Cařihrad

Soluň, 6. října. — Obyvatelstvo tohoto města uspořádalo nadšenou demonstraci na oslavu vystoupení Bulharska z války. Nadšené davy lidu shromáždily se na náměstí, kde osloveny byly generálem D'Espereyem, vrchním velitelem spojenců na Balkáně a řeckým premierem Venizelosem. Generál D'Esperey prohlásil, že spojenci brzy provedou úder proti Cařihradu, v jehož důsledku Turci zatlačeni budou zpět do Asie. Premier Venizelos prohlásil, že vítězství, jehož docíleno bylo vojenskou dohodou, v které Bulharsko doznalo svoji porážku, bude míti velký vliv na světovou válku. Porážka Bulharska odstranila nebezpečí bulharské svrchovanosti na Balkáně a zajistila tu mír a svobodu. Pravil, že není sice známo, kdy zakončen bude tento velký světový zápas, ale že je jisto, že skončí úplným vítězstvím spojenců.

Senát zamítl resoluci o ženském hlasovacím právu

Washington, D. C., 3. října. — Senát odepřel vyhověti přání presidenta Wilsona, aby resolucе o ženském hlasovacím právu přijata byla jako válečné opatření. Po pětidenní debatě resolucе o federálním přídavku obdržela o dva hlasy méně, než potřebné dvě třetiny. Čtyřiačtyřicet senátorů hlasovalo pro resoluci a třicet proti, kdežto dvanáct bylo nepřítomno. Před oznámením výsledku hlasování, senátor Jones z New Mexika, aby vyhověno bylo parlamentárním požadavkům, změnil svůj hlas z kladného na záporný a navrhl, aby senát věc opětně znovuuvážil. Tak úřední záznam hlasování je 53 hlasy pro a 31 hlas proti a resolucе zůstává na senátním kalendáři pro pozdější uvážení, které plánováno je po listopadových volbách, v kterých přátelé ženského hlasovacího práva chtějí získati potřebný počet hlasů.

Z OBORU ZDRAVOTNICTVÍ

MANDLE.

Píše Dr. J. J. Warta.

Mandle jsou dva mízové výrůstky, jež nalézají se v zadní části úst a v hrdle. Každý člověk má mandle. Někdy tyto jsou tak malé, že není možno jich viděti při obyčejné prohlídce a jindy jsou opětně tak velké, že stěžují dýchání, zvláště za noci, když ležíme naznak.

Některé mandle působí značné nesnáze a bolesti a tvoří kolem sebe podebraniny, když se zanítí. Jiné pak nikdy se nerozbolaví a nikdy nejsou příčinou nesnází. Nejsou to velké mandle, které působí nesnáze, nýbrž takové, jež jsou chorobné. Často vyhlížejí normálně a nezdají se působiti žádných nesnází, přes to však mohou býti chorobné.

Velké mandle ale častěji jsou chorobné, zvláště u lidí, kteří mají špatné zuby. Špatné zuby nahromaďují všechny možné druhy choroboplodných zárodků a tyto mají krátkou cestu k uražení než dosáhnou mandlí. Mandle pravidelně jsou větší u dítek a tvrdnou a stanou se menšími, když dospíváme.

Nikomu doposud nepodařilo se zjistiti, proč některé mandle vzrůstají a jiné zůstanou malými anebo k jakému slouží úkolu. Konají se bedlivá studia za účelem zjištění, proč přírodou byla umístěna do našeho hrdla a až doposud nikomu nepodařilo se dokázati, že slouží k nějakému užitku. Za to ale mohou způsobiti celou řadu nesnází. V posledních desíti letech věnována byla značná pozornost chorobným mandlím, stejně jako špatným zubům.

Je dobře známo, že špatné zuby jsou tak nebezpečnými zdraví lidskému jako chorobné mandle. Zanícené mandle mají v důsledku horečku a často podebraniny, jež nazýváme zánět hrdla. To ale nebylo by takovým nebezpečím pro lidské zdraví jako okolnost, že zárodky, jež zavinují zánět mandlí, zvláště, když se opakuje, usadí se kolem srdečních komor a poškodí vážně činnost lidského srdce.

(Pokračování.)

Jubilejní turné Ludvíkovců

Minnesotou, Iowou, South Dakotou, Nebraskou, Kansasem a Missouri státy.

JEDINÁ ČESKÁ DIVADELNÍ SPOLEČNOST TOHO DRUHU V AMERICE!

1893 **Čtvrt století českého dramatického umění v Americe** 1918

V Crete, Neb., v síni Těl. Jed. Sokol, ... 8., 9. října
Ve Wilber, Neb., v opera House, ... 10., 11. října
V Milligan, Neb., ... 12., 13. října
V Table Rock, Neb., ... 14., 15. října
V Cuba, Kas., ... 16., 17. října
Ve Wilson, Kas., ... 18., 19., 20., 21. října
V Hollyrood, Kas., ... 22., 23. října

(Pokračování cesty v příštím čísle.)

CENY MÍST—Vyhražená sedadla 75c, další 60c; dítky od 5 do 12 roků, 25 centů. — Válečná daň zahrnuta.

25 PROCENT—z čistého příjmu ze všech představení věnováno bude československé armádě.

Šikmý cypryšový cribbing - 4, 5 nebo 6 palců

My si upravujeme vlastní náš cypřišový cribbing takovým způsobem, že, když jest hotov, je téměř plný palec tloušťky. Na prvém místě, tato 6'', čís. 1, cypřišová fencovka jest přes jeden palec tloušťky. My z ní ubéreme jen tolik na jedné straně, aby se získal hladký povrch a aby ještě zůstalo prkno samo tlustým. Není dříví, jež by se vyrovnalo cypřisi na cribbing. Je to jedno z nejtrvanlivějších a nejpevnějších a přitom nejlepších prken ku přibíjení, ježto se nerozštípne.

Nechť jistě s námi počítáte na materiál pro corncrib, pakli jste v trhu pro něco tohoto druhu. Rozumějte, že my udáváme cenu s dodávkou na nejbližší vaši stanici.

C. HAFER LUMBER COMPANY, Council Bluffs, Iowa

Bulharsko vidí brzké obnovení míru

Amsterodam, 5. října. — Bulharská vláda oznámila úředně, dle zprávy ze Sofie, že příměří podepsáno a nařizuje, aby došlo k zastavení vojenských operací. Prohlašuje pak, že nebude dlouho trvati a mír bude obnoven. Úřední oznámení prohlašuje: "V tomto okamžiku, kdy vojenské operace jsou zastaveny, bulharský národ a armáda jsou žádány, by zachovaly klid a pořádek, tak aby vláda byla schopna provésti mírovou práci. Jenom krátká doba odděluje nás ode dne definitivního míru. Národ musí se nechati vésti jenom city upřímné lásky k Bulharsku."

Turecko odvolává armádu z Persie

Washington, D. C., 5. října. — Tureckým vojskům v Persii bylo nařízeno Cařihradem, aby ustoupila z této země, dle zprávy, došlé odboru státu z Teheranu. K tomuto odvolání vojska došlo nepochybně s ohledem na porážku tureckých vojsk v Palestině. Považuje se také za možné, že anglická vojska znovu zaujmou město Baku. Turecká vláda nepochybně požádá spojence o příměří. Dle jedněch zpráv zpravila již o tomto úmyslu Německo, které odpovědělo částečně hrozivě a částečně prosebně. Jiná zpráva sděluje, že turecká ministerská rada rozhodla se udržovati allianci s Německem a Rakousko-Uhersken.

Španělská influenza šíří se po celé zemi

Washington, D. C., 4. října. — Dnešní zprávy, získané úřadovnou hlavního vojenského lékaře, naznačily, že počet nových případů onemocnění španělskou influenzou menší se v armádních táborech, ale jiné zprávy udaly, že choroba rychle se šíří mezi civilním obyvatelstvem země. Choroba se objevila v třiačtyřiceti státech. V armádních táborech je nyní 100,000 případů influenzy a 7,645 případů zánětu plic. Zánět plic vyžádal si 2,148 obětí od vypuknutí epidemie. V Bostoně v posledních čtyřiadvaceti hodinách zemřelo čtyřicet osob na zánět plic a 135 osob následkem influenzy. To je poklesnutí o 27 smrtí oproti předcházejícímu dni.

Bulharský pacifista propuštěn z vězení

Amsterodam, 2. října. — Bulharský král Ferdinand na odporučení kabinetu vydal rozkaz, kterým omilostňuje se M. Stambulovský, vůdce bulharské agrární strany, a bývalý ministr Gunadčv, vůdce stambulovské strany, dle sdělení depeše ze Sofie. Všichni jejich přátelé, kteří posláni byli do vězení, když Bulharsko do války vstoupilo, také byli omilostněni. Stambulovský byl odsouzen k doživotnímu vězení v říjnu roku 1915, když byl usvědčen z protimilitaristické agitace.